

S lítostí oznamujeme biochemické veřejnosti, že dne 22. listopadu 2020 odešel někdejší předseda Československé společnosti biochemické prof. Ing. Jan Škoda, DrSc. ve věku nedožitých 95 let.

Prof. Škoda se narodil 10. prosince 1925 v Novém Etyнку (dnes Nová Včelnice) v okrese Jindřichův Hradec. Zde absolvoval základní školu a do gymnázia dojížděl do Jindřichova Hradce. V roce 1940 však byly vyšší české školy v Jindřichově Hradci zrušeny a žáci i profesori museli komplikovaně dojíždět do Soběslavi. Po osvobození však v Jindřichově Hradci Jan maturoval v červnu 1945. V říjnu téhož roku pak nastoupil ke studiu na Fakultě chemicko-technologického inženýrství ČVUT v Praze (dnešní VŠCHT). Na stejné škole obhájil v roce 1953 hodnost CSc. a pak přešel na dalších téměř 50 let do tehdy nově ustaveného Ústavu organické chemie ČSAV, který byl záhy přejmenován na Ústav organické chemie a biochemie.

Jan Škoda měl řadu výborných učitelů na VŠCHT a naučil se mnohé i od svých spolupracovníků v ÚOCHB, v jehož čele stál profesor František Šorm. Výzkumně postupně pracoval v několika oblastech biochemie, ale do povědomí světové odborné veřejnosti se zapsal studiem antimetabolitů, především svojí syntézou 6-azauridinu. Díky tomu byl pozván na Yale University v USA. Jan Škoda na svých cestách poznal osobně řadu významných osobností světové vědy, mezi nimiž byli Carl Cori, Hans Adolf Krebs, Linus Carl Pauling, Daniel Carleton Gajdusek. Důvěrně se znal se svým vzorem – zakladatelem pojmu „antimetabolit“ a úspěšným autorem mnoha antimetabolitů Georgem H. Hitchingsem i s jeho spolupracovnicí Gertrudou B. Elion. Naopak, za žáka prof. Škody se počítal i vysoce úspěšný český vědec prof. Antonín Holý.

Jan Škoda měl schopnosti a trpělivost vykonávat též práci redakční. Byl léta vedoucím redaktorem „Collection of Czechoslovak Chemical Communications“ a členem redakční rady „Biochemical Pharmacology“ vydávaného v USA. Redakčně pracoval po mnoho let také pro FEBS, kde působil v Publication Committee a vydával FEBS Bulletin jako historicky druhý editor (první byl Prakash Datta).

Naše biochemická veřejnost ovšem zná prof. Škodu především jako úspěšného předsedu Československé společnosti biochemické v letech 1975 – 1990. Jeho práce pro biochemickou společnost však začala mnohem dříve. Minimálně od r. 1965 byl členem Názvoslovné komise a později také členem a předsedou pedagogické komise. V roce 1968 byl mezi organizátory 5.kongresu FEBS konaného v Praze. Již jako předseda Společnosti zorganizoval v Praze v r. 1979 *Mezinárodní symposium FEBS o antimetabolitech*. Vrcholem Škodovy organizační činnosti a vyvrcholením úsilí celé československé biochemie té doby bylo pověření a konání *14.Mezinárodního biochemického kongresu v Praze v roce 1988*, jehož byl Jan Škoda prezidentem. Sjezdu se zúčastnilo 6062 biochemiků z 62 zemí a byl po všech stránkách úspěšný.

V osobě Jana Škody odchází asi poslední představitel zakladatelské generace naší poválečné biochemie.

Výbor České společnosti pro biochemii a molekulární biologii